

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 4CoP/90/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3713201618
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 10. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oľga Lichnerová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2013:3713201618.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Oľgy Lichnerovej a sudkýň JUDr. Alice Beňovej a JUDr. Ivety Martinákovovej vo veci starostlivosti o maloletého V. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpeného U. práce, sociálnych vecí a rodiny v W. A., dieťa rodičov Ing. P. P. A., bytom W. A., R. XXX/XX, zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. F. F., advokát, spol. s r.o., so sídlom v W. Bystrica, M. XXX/X a Mgr. V. S., bytom A., M. XXXX/XX, zastúpeného Advokátskou kanceláriou V. & W., s.r.o., so sídlom v A., D. schody 2/A, o úpravu práv a povinností rodičov k maloletému V., o odvolaní otca dieťaťa proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 20.mája 2013, č.k. 6P/12/2013-117, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o určení výživného na maloletého V. a vo výroku o zročnom výživnom z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Vo zvyšujúcej časti napadnutý rozsudok p o t v r d z u j e .

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudok súd prvého stupňa zveril maloletého V. S. do osobnej starostlivosti matke, ktorá ho bude zastupovať v bežných veciach a spravovať jeho majetok. Otcovi určil povinnosť prispievať na výživu maloletého V. sumou 200 eur mesačne od 01.01.2013 do rúk matky dieťaťa, do posledného dňa v predchádzajúcom mesiaci, pod následkom výkonu rozhodnutia. Zročné výživné od 01.01.2013 do 31.05.2013 vo výške 250 eur uložil otcovi dieťaťa zaplatiť matke dieťaťa, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Ďalej upravil styk otca s maloletým V. tak, že otec je oprávnený prevziať si dieťa pred bytom matky každý nepárny piatok o 15.00 hod. a povinný matke dieťa každú nepárnu nedeľu o 18.00 hod. pred jej bytom odovzdať. Otec je oprávnený prevziať si dieťa každý párný rok počas jarných prázdnin v pondelok o 8.00 hod. pred bytom matky a povinný v ten istý týždeň v sobotu o 18.00 hod. matke dieťa pred jej bytom odovzdať. Otec je oprávnený prevziať si dieťa počas Veľkonočných sviatkov v piatok o 8.00 hod. pred bytom matky a povinný dieťa matke v nasledujúci pondelok o 18.00 hod. pred jej bytom odovzdať. Otec je oprávnený prevziať si dieťa každý rok dňa 01.07. o 8.00 hod. pred bytom matky a povinný dieťa matke každý rok dňa 14.07. o 18.00 hod. pred jej bytom odovzdať, rovnako je oprávnený prevziať si dieťa každý rok pred bytom matky dňa 01.08. o 8.00 hod. a povinný dieťa matke každý rok dňa 14.08. o 18.00 hod. pred jej bytom odovzdať. Otec je oprávnený prevziať si dieťa pred bytom matky každý rok dňa 25.12. o 10.00 hod. a povinný matke dieťa dňa 28.12. o 18.00 hod. pred jej bytom odovzdať. Matka uložil povinnosť styk otca s dieťaťom umožniť. Vychádzal zo zistenia, že maloletý V. S. je nemanželským dieťaťom Ing. P. P. A. a Mgr. V. S.. Dňa 29.12.2011 uzatvorili rodičia maloletého rodičovskú dohodu o starostlivosti o dieťa, podľa ktorej bude dieťa zverené do osobnej starostlivosti matke, otec bude platiť výživné po 300 eur mesačne. Zároveň si dohodli ďalšie podmienky, podľa ktorých bude otec prispievať na ďalšie aktivity dieťaťa a zároveň si dohodli styk otca s maloletým V., ktorý bude 2 a pol dňa v týždni. Pretože otec dieťaťa začal od 01.01.2013 platiť výživné na maloletého V. namiesto pôvodne dohodnutých 300 eur len sumou 150 eur, bola matka dieťaťa

nútená opustiť Bratislavu, kde platila nájomné po 400 eur mesačne a presťahovala sa do prenajatého bytu v Považskej Bystrici, za ktorý platí nájomné 200 eur mesačne. Vzhľadom k tomu, že došlo k porušeniu dohody uzatvorenej medzi rodičmi maloletého V., bolo potrebné nanovo upraviť práva a povinnosti rodičov k maloletému dieťaťu. V. V. je v osobnej starostlivosti matky, ktorá je na materskej dovolenke. Matka dieťaťa chce bývať v Považskej Bystrici a má podanú žiadosť na prijatie dieťaťa do materskej školy. Jej príjem je 217 eur mesačne a okrem toho poberá rodinné prídavky na jedno dieťa. Otec dieťaťa je slobodný. Podľa daňového priznania za rok 2011 bol jeho priemerný mesačný netto zárobok 847,38 eur mesačne, za rok 2012 583,47 eur mesačne. Matka dieťaťa je nemajetná, otec dieťaťa vlastní byt a používa auto, ktorá má na leasing. Obaja rodičia majú jednu vyživovaciu povinnosť. Matka sa o dieťa stará dobre, preto súd zveril dieťa do jej osobnej starostlivosti. Pri určovaní výšky výživného vychádzal z osobných, rodinných, zárobkových a majetkových pomerov rodičov, odôvodnených potrieb maloletého V. a potom určil otcovi výživné po 200 eur mesačne od 01.01.2013 s tým, že zameškané výživné za obdobie od 01.01.2013 do 31.05.2013 zaviazal otca dieťaťa zaplatiť matke dieťaťa do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Jedná sa o rozdiel medzi sumou 150 eur mesačne, ktorou otec na výživu maloletého V. prispieval a určenou sumou výživného. Súd upravil styk otca s maloletým V.. Pri rozhodovaní vychádzal zo skutočnosti, že otec dieťaťa býva 180 km od maloletého dieťaťa, a preto nie je možné, aby sa s dieťaťom stretával každý týždeň. Styk otca s maloletým V. bol teda upravený každý nepárny víkend, pričom otec si dieťa preberie o 15.00 hod. pred bytom matky a matke dieťa v nedeľu o 18.00 hod. pred jej bytom odovzdá. Zároveň súhlasil s tým, aby si otec brával syna každý párný rok počas jarných prázdnin od pondelka do soboty, na Veľkonočné sviatky od piatka do pondelka nasledujúceho týždňa, cez letné prázdniny prvých 14 dní v mesiaci júli a prvých 14 dní v mesiaci auguste a počas vianočných sviatkov od 25.12. od 10.00 hod. do 28.12. do 18.00 hod.. Matka je povinná styk otca s dieťaťom umožniť. Právne vec posúdil podľa § 36 ods. 1, § 24 ods. 1, § 25 ods. 1 Zákona o rodine.

Proti tomuto rozsudku v celom rozsahu podal v zákonnej lehote odvolanie otec dieťaťa. Dôvodil s poukazom na § 75 Zákona o rodine tým, že súd nestabilizoval výdavky na maloleté dieťa dostatočným spôsobom, v odôvodnení svojho rozhodnutia dokonca neuvádza ani ich výšku v žiadnom rozsahu. Vzhľadom na to, že bez ustálenia oprávnených potrieb maloletého dieťaťa nie je možné určiť výšku výživného, mal za to, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je v tomto smere nepreskúmateľné. Súd sa vôbec nevyporiadal s otázkou, aké výdavky na maloletého V. považuje za oprávnené, a teda aké sú odôvodnené potreby maloletého. Ďalej namietal, že výživné vo výške 200 eur, ktoré stanovil súd prvého stupňa, nezodpovedá zistenému skutkovému stavu. Súd mal za preukázané, že čistý mesačný príjem otca predstavoval za rok 2012 sumu vo výške 583,47 eur, a napriek tomu stanovil výživné 200 eur mesačne bez toho, aby sa v odôvodnení svojho rozhodnutia akýmkoľvek spôsobom vporiadal s tým, na základe čoho určil vysoké výživné, a z ktorých konkrétnych osobných, rodinných, zárobkových a majetkových pomerov rodičov vychádzal. Dal do pozornosti tabuľku s odporúčaným rozmedzím pre stanovenie výšky výživného za účelom zjednocovania rozhodovacej praxe súdov v Českej republike, pričom pri jeho príjme za rok 2012 vo výške 583,487 eur by jeho výživné podľa tohto odporúčania malo byť približne vo výške 50 eur mesačne. Ďalej vytykal súdu s poukazom na § 77 ods. 1 Zákona o rodine a § 79 ods. 1 O.s.p., že mu uložil platiť späť výživné od 01.01.2013, hoci návrh matky bol podaný na súd dňa 13.02.2013 bez toho, aby uviedol dôvody tohto spätného priznania. Na základe uvedených skutočností je zrejmé, že rozsudok súdu prvého stupňa je nepreskúmateľný, a preto odporuje § 157 ods. 2 O.s.p., ako aj čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru a hrubo porušuje jeho právo na spravodlivý proces. Uvedená vada zakladá odvolací dôvod v zmysle § 205 ods. 2 písm. c/ za použitia § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p., resp. odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. b/ O.s.p. Navrhol, aby Krajský súd v Trenčíne zrušil rozsudok okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Matka dieťaťa vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že prvostupňový súd vychádzal z predložených dôkazných materiálov, ktoré sú založené v spise, a ktoré sa týkajú nákladov na maloleté dieťa. Predložila súdu pokladničné doklady ohľadne výdavkov na stravu, oblečenie, hračky, hygienické potreby a lieky pre dieťa. Poukázala ďalej na to, že otec ako osoba, ktorá má príjmy zo samostatne zárobkovej činnosti, opomenul priznať aj iné príjmy ako sú honoráre, odmeny, keďže pracuje ako spisovateľ a má neskutočné množstvo akcií, na ktorých sa zúčastňuje. Mala za to, že otec dieťaťa má väčší príjem ako je ten v daňovom priznaní, pretože nie je zrejmé, ako môže otec vyžiť z 500 eur mesačne, keď jeho výdavky sú podstatne vyššie, pretože spláca leasing na auto vo výške 185 eur mesačne, vlastní byt, kde musí platiť okolo 200 eur mesačne, plus hradí výdavky na

telefón, benzín na auto, výdavky na stravu, hygienu, oblečenie a výživné na dieťa. Otec tiež predáva knihy aj v Rakúsku a Nemecku a z tohto predaja mu plynú príjmy. Preto nemôže byť na ľarchu dieťaťa skutočnosť, že otec pracuje ako živnostník, kde je potrebné skúmať nielen faktické príjmy, ale aj potenciálne a iné príjmy. Za zaujímavé považovala aj to, že otec od narodenia dieťaťa prispieval na jeho výživu sumou 300 eur mesačne, a teda je v jeho možnostiach a schopnostiach prispievať na dieťa aj takouto vyššou sumou, pretože u otca nedošlo k zmene pomerov. Matka tiež doznela, že je spoločníčkou v AB REALITY, s.r.o., a že táto spoločnosť vlastní byt v Bratislave. Na pojednávaní však predložila dôkaz, že spoločnosť nevytvára zisk a nevypláca jej žiadny podiel na zisku. Spätné výživné žiadala od 01.01.2013 z toho dôvodu, že otec dieťaťa prestal platiť dohodnuté výživné vo výške 300 eur a od 01.01.2013 jej začal platiť 150 eur mesačne. Navrhla, rozsudok okresného súdu ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p.

Kolízny opatrovník sa k odvolaniu otca písomne nevyjadril.

Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 212 ods. 2 písm. a/, § 214 ods. 1 v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolania otca dieťaťa je čiastočne dôvodné.

Odvolaním otec dieťaťa napáda rozsudok súdu prvého stupňa v celom rozsahu, hoci jeho dôvody sa týkajú len výroku o výživnom a zročnom výživnom, rozsudok však považuje predovšetkým za nepreskúmateľný.

Pokiaľ otec napáda aj rozsudok vo výrokovej časti o zverení maloletého V. do osobnej starostlivosti matky a vo výroku o úprave styku otca s maloletým V., v tejto časti odvolací súd nevzhliadol jeho odvolanie za dôvodné. Z obsahu spisu vyplýva, že otec sa domáhal zverenia maloletého V. do jeho osobnej starostlivosti a na pojednávaní dňa 08.04.2013 uviedol, že je ochotný uzavrieť s matkou dohodu, podľa ktorej bude maloletý V. zverený do osobnej starostlivosti matky, jemu určené výživné po 120 eur mesačne. Písomným podaním, doručeným súdu prvého stupňa dňa 18.04.2013, navrhol, ako má súd upraviť jeho styk s maloletým V.. V záverečnom návrhu na pojednávaní dňa 20.05.2013 právna zástupkyňa otca súhlasila s tým, aby súd zveril maloletého V. do osobnej starostlivosti matky, otcovi určil výživné vo výške 120 eur mesačne a upravil styk v zmysle písomného podania. Napokon otec vo svojom odvolaní ani neuvádza dostatočné dôvody, pre ktoré napáda aj výrokovú časť rozsudku o zverení maloletého V. do osobnej starostlivosti matky a vo výroku o úprave jeho styku s maloletým V.. Odvolací súd je toho názoru, že súd prvého stupňa ohľadne rozhodnutia o osobnej starostlivosti o maloletého V. a o styku otca s maloletým vykonal dostatočné dokazovanie a správne aj rozhodol v súlade s ustanovením § 36 ods. 1 Zákona o rodine. Odvolací súd poukazuje v tejto časti na odôvodnenie rozsudku v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p., s ktorým sa zároveň stotožňuje.

Odvolací súd preto v tejto napadnutej časti rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil ako vecne správny.

Rozsudok súdu prvého stupňa však v napadnutej časti vo výroku o určení výživného na maloletého V. a vo výroku o zročnom výživnom zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (ods. 2) z nasledovných dôvodov:

Zákon o rodine (ust. § 62 ods. 2 a ust. § 75 ods. 1) zakotvuje povinnosť rodičov prispievať na výživu detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov, pričom pri určení rozsahu ich vyživovacej povinnosti súd prihliada k odôvodneným potrebám oprávneného, ako aj k schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom povinného a pri hodnotení týchto schopností, možností a majetkových pomerov povinného skúma, či sa povinný bez dôležitého dôvodu nevzdal výhodnejšieho zamestnania, zárobku, alebo majetkového prospechu, prípadne, či nevzal na seba neprimerané majetkové riziká.

Podľa § 120 ods. 2 O.s.p. vo veciach, v ktorých konanie možno začať aj bez návrhu, ako aj v konaniach o povolenie uzavrieť manželstvo, o určenie a zapretie rodičovstva, o osvojiteľnosti, o osvojenie, vo veciach obchodného registra a v konaniach o niektorých otázkach obchodnej spoločnosti a družstiev (§ 200e) súd je povinný vykonať ďalšie dôkazy potrebné na zistenie skutkového stavu, hoci ich účastníci nenavrhlí.

Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné na maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späť odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ domáha a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca, prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané, a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhované dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Odôvodnenie rozsudku musí mať náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 O.s.p. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vypořadovať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. Účelom odôvodnenia rozsudku je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozsudku musí byť zároveň aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v odvolacom konaní. Ak rozsudok odvolacieho súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 O.s.p., je nepreskúmateľný.

Súd prvého stupňa v zmysle hore citovaných zákonných ustanovení vo veci určenia výživného na maloletého V. nepostupoval. Predovšetkým treba vytknúť súdu prvého stupňa, že odôvodnenie napadnutého rozsudku je nedostatočné, a preto je rozsudok v tejto časti nepreskúmateľný. Odvolacia námietka otca o nepreskúmateľnosti rozsudku v tejto časti je preto opodstatnená.

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom určil výživné zo strany otca na maloletého V. vo výške 200 eur mesačne s účinnosťou od 01.01.2013. Návrh na určenie výživného podala matka na súd prvého stupňa dňa 13.02.2013, pričom súd vôbec neodôvodnil najmä s poukazom na ust. § 77 ods. 1 Zákona o rodine, preto určil výživné späť odo dňa podania návrhu možno priznať len, keď sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa. Súd prvého stupňa však žiadne takéto dôvody neuviedol a vlastne vôbec účinnosť určenia výživného neodôvodnil. Rovnako podľa odôvodnenia rozsudku sa nedá preskúmať, akými úvahami sa súd prvého stupňa riadil, keď určil výšku výživného 200 eur. V odôvodnení len konštatoval, že otec podľa daňového priznania za rok 2011 mal priemerný mesačný netto zárobok vo výške 847,38 eur a za rok 2012 vo výške 583,47 eur, vlastní byt a auto na leasing. Neuviedol, aké sú potreby maloletého dieťaťa vzhľadom na jeho vek, zdravotný stav, a prečo považuje za primerané stanovené výživné z mesačného príjmu otca vo výške 583,47 eur.

Rozsudok súdu prvého stupňa je preto v časti týkajúcej sa výživného nepreskúmateľný, majúci za následok i jeho nepresvedčivosť a je vadou konania, ktorou sa účastníkovi odníma možnosť riadne konať pred súdom. Existencia tejto vady zakladá dôvodnosť podaného odvolania a jej dôsledkom je zrušenie rozsudku podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

Odvolací súd preto podľa § 221 ods. 1 písm. f/ a ods. 2 O.s.p. zrušil napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní súd prvého stupňa opätovne vypočuje účastníkov k ich osobným, zárobkovým a majetkovým pomerom, k potrebám maloletého dieťaťa, vo veci rozhodne a svoje rozhodnutie riadne

odôvodní s poukazom na hore citované zákonné ustanovenia Zákona o rodine a Občianskeho súdneho poriadku.

Vysloveným právnym názorom je súd prvého stupňa viazaný (§ 226 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie n i e j e p r í p u s t n é .